

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 40P/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123205398
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kamila Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123205398.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudkyňou Mgr. Kamilou Nagyovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: matka M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. cesta XXX/XX, Y., zastúpená advokátkou JUDr. PhDr. Jaroslavou Balážiovou, so sídlom Paulínska 17, Trnava, a otec M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. 2, Y., o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

- I. Návrh povinného otca na zníženie výživného voči oprávnenému synovi sa zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 10.07.2023 sa povinný otec domáhal zníženia výživného na maloleté dieťa. Návrh otec odôvodnil svojou momentálnou platobnou a zárobkovou neschopnosťou, pretože od 25.05.2023 je väzobne stíhaný a nie je zárobkovo činný, avšak stále platí mesačné výživné na syna vo výške 170 eur.

2. Súd vyzval otca na späťvzatie zjavne nedôvodného návrhu pre nepreukázanie podstatnej zmeny pomerov na strane povinného otca od posledného rozhodovania súdu, keď skutočnosť, že osoba povinná sa nachádza vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, je v zmysle rozhodovacej činnosti nespôsobilá privodiť pre povinnú osobu priaznivé rozhodnutie o podanom návrhu na zníženie výživného. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Povinný otec na podanom návrhu vo veci zotrval.

3. Matka sa k návrhu písomne vyjadrila dňa 02.08.2023 a uviedla, že so znižovaním určeného výživného nesúhlasí. Výživné na maloletého O. bolo naposledy upravené rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/93/2022 - 405 zo dňa 03.05.2023, ktorý zvýšil výživné otca na maloletého O. s účinnosťou od 16.11.2020 na sumu 260 eur mesačne, a otcovi povolil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 16.11.2020 do 30.04.2023 v sume 4.030 eur splácať v mesačných splátkach po 112 eur spolu s bežným výživným, s tým, že omeškania s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Tým došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/23/2015 - 61 z 23.05.2021 v časti výživného na maloleté dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.06.2023. K uvedenej úprave výšky výživného, ktorou by sa mal otec podieľať na starostlivosti o dospelujúceho syna, je potrebné poznamenať tú skutočnosť, že súd definitívne o jej výške rozhodol až po viac ako 4 rokoch od matkou podaného návrhu a 7 rokoch od predchádzajúcej úpravy výživného. Taktiež je nutné uviesť, že aj napriek existujúcemu právoplatnému rozhodnutiu o výške výživného otec si svoju

vyživovaciu povinnosť neplní vo výške, tak ako bolo súdom rozhodnuté. Otec do mesiaca 7/2022 plnil na maloletého O. sumu 100,- eur a od mesiaca 8/2022 plní sumu 170,- eur, pričom po právoplatnosti vyššie uvedeného rozhodnutia súd otec nepristúpil k navýšeniu mesačného plnenia bežného výživného a ani nezačal splácať zameškané výživné. Skutočnosť, že povinný rodič sa svojim konaním dostal do situácie, kedy je väzobne stíhaný a podľa jeho tvrdení nemôže platiť určené výživné, podľa názoru matky nemôže byť vyhodnotená ako zmena okolností, ktorá by mala viesť k zníženiu povinnosti otca plniť stanovené výživné na maloleté dieťa. Vzniknutú situáciu matka vníma ako pokračovanie hrubo nezodpovedného prístupu otca, ktorý nielen, že dlhodobo nereflektoval na celkom zjavné zvýšené potreby syna a fakticky rezignoval na svoju prvoradú povinnosť voči nemu, aktuálne sa navyše sám dostal do situácie, kedy je trestne väzobne stíhaný a uvedeným sa snaží odôvodniť potrebu zníženia jemu určenej vyživovacej povinnosti voči O.. Matka považuje akúkoľvek redukciu výživného na podklade toho čo uvádza otec, za neprípustnú. Pre úplnosť dopĺňa, že povinný svojim konaním mimoriadne skomplikoval situáciu celej rodine, keď práve ona a tiež spoločný, toho času už plnoletý, syn O. sa museli bezodkladne postarať o celú domácnosť, o starú matku (s ktorou povinný býval), keď táto ako osoba pokročilého veku, trpiaca viacerými ochoreniami je odkázaná na starostlivosť iných. Matka spolu so synmi bola nútená doslova z hodiny na hodinu zachraňovať stav ohrozenia, vybaviť umiestnenie starej matky v príslušnom zariadení, pomáhať staršiemu synovi s opaterou starej matky, s domácnosťou a popritom samozrejme výlučne na jej pleciach zostala starostlivosť o maloletého O.. Situáciu, kedy sa rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba, pripraví o objektívnu možnosť platiť výživné, nemožno pričítať na ľarchu dieťaťa, ktoré má základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť (ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/07), pričom je zrejmé, že opačný prístup by viedol k absurdným dôsledkom. Za daných okolností má matka za to, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný a žiada, aby ho súd zamietol.

4. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom otca, lustráciou otca v databáze Sociálnej poisťovne, lustráciou otca v registri súdu v trestnom oddelení, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 5T/106/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/116/2018 zo dňa 11.12.2018, uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 10Tp/36/2023 zo dňa 20.07.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Tpo/36/2023 zo dňa 03.03.2023, spisovým materiálom tunajšieho súdu najmä rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/93/2022 zo dňa 03.05.2023, ako aj ostatným spisovým materiálom na vec sa vzťahujúcim, výpočtom príjmom a výdavkov zo živnosti povinného otca za obdobie 01.01.2023 - 25.05.2023, potvrdením Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, registračným listom FO Sociálnej poisťovne o prerušení samostatnej zárobkovej činnosti, potvrdením Okresného úradu Trnava, odbor živnostenského podnikania o pozastavení prevádzkovania živnosti povinného otca, účtovou závierkou (tri strany) zo dňa 25.05.2023, pracovnou zmluvou povinného otca od 22.08.2023, Dohodou o mzde, Dohodou o zrážkach zo mzdy, výplatným lístkom otca za mesiac august 2023, exekučným príkazom Exekútorského úradu JUDr. K. N. sp. zn. 262EX 236/18, výpisom z účtu matky o úhrade výživného za obdobie od 20.01.2022 do 19.09.2023, a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci.

5. Otec na pojednávaní vypovedal, že je v ťažkej situácii. Od mája nemal príjem, má pozastavenú živnosť od mája do decembra 2023. Zamestnal sa. Výživné sa platí stále, odišlo mu z účtu hodne financií, teraz má príjem taký ako na výplatnej páske. Doteraz platil 170 eur, na ktoré ledva stačil. Ak bude mať príjem o kolo 500-600 eur mesačne, „manželka si vysúdila výživné 250 eur mesačne“, tak odkiaľ má na to vziať. Nevie, ako to má byť. Navrhoval by tiež osobnú starostlivosť matky zmeniť na striedavú starostlivosť. Čo by zachránilo nielen rodinné vzťahy, ale aj jeho finančnú situáciu. Iný príjem nemá. V auguste odrobil iba časť mesiaca, chýbalo tam asi 10 pracovných dní. Očakáva hrubú mzdu 883 eur, už za september, čo v čistom činí okolo 580 - 600 eur. Zamestnal sa na pracovnú pozíciu skladník u zamestnávateľa ŽOS Trnava. Robí jeden týždeň rannú a jeden týždeň poobednú.

Na otázku súdu, aby otec ozrejmil, prečo pozastavil podnikateľskú činnosť a našiel si prácu skladník, otec uviedol: táto pracovná pozícia ma zaujala, aj na vojne v r. 1990-1991 som robil skladníka, mám blízko k tejto činnosti. Počas skúšobnej doby tejto práce oslovujem iné pracovné ponuky, Slovak Telecom, OMV čerpacia stanica, ide o pracovné pozície na dokladanie tovar, obsluha kasy, zákazníkov, tam sú platové ponuky okolo 1000 eur netto. To, čo mám teraz zahŕňa aj obsluhu VZV, čo si neviem reálne predstaviť na dlhé obdobie. Mentálne ma to nenapĺňa. Nevidím tam svoj rozvoj a rast. Očakávam, že uspejem, práce je dosť, treba si len vybrať. Živnosť som zastavoval kvôli väzbe, kvôli môjmu trestnému stíhaniu. Od zadržania, od mája, som nemal žiadny príjem do zamestnania sa.

Bol mu doručený exekučný príkaz cestou zamestnávateľa, kde je uvedený úplne iný dlh, takže tomu už nerozumie. Očakáva od protistrany, že mu vysvetlia, o akom výživnom v sume 260 eur mesačne to hovoria. V čase údadného rozhodovania súdu som bol vo väzbe.

6. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že aj po doplnení dnešného vyjadrenia zo strany otca, keď je zrejmé, že tie dôvody, ktoré boli uvádzané v návrhu, odpadli, aj naďalej trvajú na to, že návrh je nedôvodný a so znížením vyživovacej povinnosti rozhodne nesúhlasia. Krajský súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné 260 eur. Otec sa aj naďalej stavia k svojej vyživovacej povinnosti tak ako doposiaľ, rozhodnutie súdu ignoruje, na maloletého platil do 07/2022 100 eur, následne platil 170 eur. Otec absolútne ignoruje právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Trnave. Otec stratil možnosť platiť zameškané výživné v splátkach. Z rozhodnutia matky nedošlo doteraz k exekúcii. Takéto konanie otca by nemalo byť na úkor maloletého dieťaťa, keď všetky okolnosti uvedené otcom, či v návrhu, či na pojednávaní, sú výsledkom jeho vlastného rozhodnutia. Žiadnym spôsobom otec nezdôvodnil ani pozastavenie podnikateľskej činnosti, nie je známe, či pozastavenie malo vplyv aj na ukončenie maloobchodného predaja v nehnuteľnosti, na Q. Y.. Q. nepredložil peňažný denník, H. súd v Trnave vychádzal z tejto listiny pri posudzovaní výšky výživného a disponibilného príjmu otca. Otec nepredložil pracovnú zmluvu, príp. dohodu o mzde, z ktorého by malo byť zrejmé spôsob úpravy mzdy, po uplynutí skúšobnej doby, ako môžu byť príplatky, prípadne iné benefity z kolektívnych zmlúv. Majetkové pomery otca sa takisto nezmenili a s odkazom na logiku zdôvodnenia súdu je potrebné spomenúť, že matka navrhovateľa v rodinnom dome nebýva. Túto skutočnosť súd zohľadnil v posudzovaní príjmu z prenájmu nehnuteľnosti - odsek 14, 18, rozhodnutia odvolacieho súdu. Aj pri vychádzaní z príjmu z výkonu závislej činnosti, ktorý otec deklaruje, majú za to, že nedošlo k tak markantnej podstatnej zmene pomerov na jeho strane, aby súd znížoval výživné. Čo sa týka okolností na strane dieťaťa a matky, tam k podstatnej zmene pomerov nedošlo. Ide o obdobie 4 mesiacov od posledného rozhodnutia súdu. Deklarovaný aktuálny príjem zo závislej činnosti otca je minimálne na úrovni, ak nie aj vyšší, ako bol príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti otca, z ktorého Krajský súd v Trnave pri ostatnom rozhodnutí vychádzal.

7. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní vyjadril tak, že s podaným návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí, navrhuje ho zamietnuť, keď nie je v najlepšom záujme dieťaťa znížovať výživné.

8. Z lustrácie otca v Sociálnej poisťovni mal súd preukázané, že otec bol od 01.03.1998 do júna 2023 vedený ako samostatne zárobkovo činná osoba, otec si uvádzal príjem - vymeriavací základ pre účel platenia poistného, ktorý bol v roku 2022 v sume 566,50 eur mesačne, a od januára 2023 do júna 2023 v sume 605,50 eur. Od 22.08.2023 je otec evidovaný ako zamestnanec ŽOS Trnava, a. s. a za obdobie od 22.08.2023 do 31.08.2023 dosiahol príjem 426,97 eur v hrubom. Otec nie je poberateľom inej dávky sociálneho poistenia, úrazové poistenie nepoberá, poistenie v nezamestnanosti nepoberá, nie je poberateľom invalidného dôchodku.

9. Z lustrácie otca v databáze Zboru väzenskej a justičnej stráže mal súd preukázané, že otec sa nachádzal vo väzbe od 25.05.2023 do 03.08.2023. Z lustrácie otca v trestnom oddelení registra tunajšieho súdu mal súd preukázané, že otec bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 5T/106/2015 zo dňa 28.02.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/116/2018 uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, vtedy maloletého, syna O., nar. XX.XX.XXXX, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom a určením skúšobnej doby v trvaní štyroch rokov. Zároveň sa mu uložila povinnosť podrobiť sa programu sociálneho výcviku.

10. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 28.05.2023 sp. zn. 10Tp/29/2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tpo/26/2023 zo dňa 12.06.2023 bol obvinený otec vzatý do väzby, pričom voči otcovi dieťaťa bolo vznesené obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mal dopustiť voči svojej matke. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Tpo/36/2023 zo dňa 03.08.2023 bola väzba obvineného nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným a obvinený bol prepustený z väzby na slobodu, pričom obvinenému otcovi boli uložené a primerané povinnosti a obmedzenia. Ku dňu prejednávania návrhu otca na zníženie výživného nebola podaná obžaloba.

11. Z rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/93/2022 - 405 zo dňa 03.05.2023, ktorý na základe matkou podaného odvolania voči rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 40P/63/2020 - 219 zo dňa 25.05.2022 zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, mal súd preukázané, že súd zvýšil povinnosť otca s účinnosťou od 16.11.2020 prispievať na výživu maloletého O. zo sumy 100 eur mesačne na sumu 260 eur mesačne, ktoré zvýšené výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky; nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 16.11.2020 do 30.04.2023 v sume 4.030 eur sa otcovi povolilo splácať v mesačných splátkach po 112 eur spolu s bežným výživným, s tým, že omeškania s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Tým došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/23/2015 - 61 z 23.05.20216 v časti výživného na maloleté dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.06.2023.

12. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Pri určovaní výživného súd vychádza z pomerov, aké sú v čase podania návrhu, najneskôr však z pomerov, aké sú v čase vyhlásenia rozsudku. Súd nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Preto je zrejme, že postupom času sa v dôsledku rôznych okolností tak na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby reálne podmienky odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých vychádzalo rozhodnutie súdu. Ak teda dôjde k zmene pomerov na jednej, prípadne na oboch stranách, z dôvodov subjektívnych alebo objektívnych, je na mieste iniciovať konanie za účelom zmeny súdneho rozhodnutia v dôsledku zmeny rozhodujúcich kritérií v porovnaní so stavom zisteným súdom v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu. V zmysle ustanovenia § 78 zákona o rodine predstavuje zmena pomerov hmotnoprávnu podmienku pre zmenu alebo zrušenie predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne -

okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

19. Otec podal návrh na zníženie výživného z dôvodu, že v čase podania návrhu sa nachádzal vo výkone väzby. Vykonanou lustráciou v registri tunajšieho súdu mal súd preukázané, že otec bol dňa 25.05.2023 vzatý do väzby rozhodnutím súdu o podanom návrhu vyšetrovateľa, ktorý voči povinnému otcovi vzniesol obvinenie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, konkr. jeho matky, S. K., keď dovtedy zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že skutok sa stal, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z konania otca vyplynula dôvodná obava, že otec bude pokračovať v trestnej činnosti. Ako súd uviedol už vo výzve adresovanej otcovi na späťvzatie zjavne nedôvodného návrhu, súdy svojou rozhodovacou činnosťou ustálili, že na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má vzatie povinného otca do Ústavu na výkon väzby - ktorý sa vlastným zavinením ocitol vo výkone väzby bez možnosti výkonu samostatnej zárobkovej činnosti príp. inej zárobkovej závislej činnosti zamestnanca s dosahovaním príjmu - nie sú okolnosťami povinným otcom nezavinené a preto nie je možné na ne prihliadnuť. Z uvedeného dôvodu je v takom prípade namieste uplatnenie princípu potenciality príjmu u otca, keďže skutočnosť, že zo zistených skutočností vyplývalo, že povinný otec páchal protispoločenskú činnosť, a bol u neho daný aj dôvod tzv. preventívnej väzby, nemôže byť na úkor uspokojovania potrieb oprávneného dieťaťa. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa akýmkoľvek svojím úmyselným protiprávnym konaním „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti voči oprávnenému. Z uvedeného tak súd mal za to, že výkon väzby nepredstavuje relevantný dôvod, pre ktorý by súd mohol dospieť k záveru, že na strane povinného otca došlo k podstatnej zmene pomerov.

20. Na pojednávaní dňa 29.09.2023 otec dokazoval dôvodnosť podaného návrhu na zníženie výživného tým, že si pozastavil výkon samostatnej zárobkovej činnosti, podnikania, ktoré vykonával od 14.10.1996, evidovaný pod obchodným menom M. K. - G., vedený v Sociálnej poisťovni od 01.03.1998 a tiež tým, že sa od 22.08.2023 zamestnal na pracovnú pozíciu skladník v ŽOS Trnava, a. s., kde má dojednanú mzdu za vykonanú prácu vo výške 950 eur mesačne, ktorá mu neumožňuje platiť výživné v sume 170 eur. Zo spisového materiálu tunajšieho súdu vedeného pod sp. zn. 40P/63/2020 mal súd preukázané, že otec o výživnom určenom rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/93/2022 zo dňa 03.05.2023 na sumu 260 eur mesačne s účinnosťou od 16.11.2020 nemusel mať vedomosť, nakoľko si rozsudok na adrese bydliska (z vlastnej viny) neprevzal v odbernej lehote (otec bol v čase doručovania rozsudku odvolacieho súdu vo výkone väzby), a preto ani neplnil výživné vo výške určenej právoplatným a vykonateľným rozsudkom, a rovnako tak nesplácal nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 16.11.2020 do 30.04.2023 určený v sume 4.030 eur v mesačných splátkach po 112 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade omeškania s plnením jednej splátky. Otec na pojednávaní predložil písomné vyjadrenie (č. l. 44), v ktorom uviedol, že jeho príjmy za obdobie od 01.01.2023 do 25.05.2023 boli v sume 24.920 eur, výdaje boli v sume 22.855 eur, zisk predstavoval 2.065 eur, čo predstavoval mesačný príjem 413 eur. Následne súdu doložil dohodu Pracovnú zmluvu, z ktorej vyplynulo dojednanie pracovného pomeru medzi zamestnávateľom ŽOS Trnava, a. s. a zamestnancom, povinným otcom, na dobu určitú, do 29.02.2024, a Dohodu o mzde vo výške 950 eur mesačne (v hrubom), teda s dojednanou mzdou vyššou ako bol otcom tvrdený a dokazovaný údajný mesačný príjem z podnikania, čo opäť nepredstavovalo dôvodnú okolnosť pre zníženie výživného. Je však potrebné poukázať na to, že súd rozhodujúci o návrhu matky na zvýšenie výživného v konaní vedenom pod sp. zn. 40P/63/2020, po doplnení dokazovania výsluchom právnej zástupkyne matky, kolízneho opatrovníka a oboznámením sa daňovými priznaniami otca za roky 2020, 2021, 2022 a peňažným denníkom otca za rok 2022 dospel k záveru, že otec nevyužíva svoje schopnosti a možnosti, keďže podľa listinných dôkazov otcom doložených jeho príjem nedosahuje ani minimálnu mzdu. Odvolací súd ďalej uviedol v odseku 18 odôvodnenia rozsudku sp. zn. 26CoP/93/2022 zo dňa 03.05.2023, ... otec dieťaťa evidentne dosahuje ako živnostník podstatne nižšie príjmy, ktoré zamestnávateľa ponúkajú zamestnancom v odbore, v ktorom podniká. Dieťaťu, odkázanému na rodiča výživou, nemôže byť na ujmu, ak sa rodič správa finančne nezodpovedne a ľahkovážne. V zmysle zákona je účelom podnikania dosahovanie zisku. Pokiaľ otec nedosahuje dostatočný zisk, aby si dokázal plniť svoju vyživovaciu povinnosť primerane svojimi schopnosťami a možnosťami, je jeho povinnosťou, aby si obstaral iný zdroj príjmu, ktorý mu umožní si jeho povinnosti plniť a svoje schopnosti a možnosti naplno využívať. Nie je možné akceptovať nevýnosné podnikanie u rodiča v období, keď má maloleté dieťa, ktoré je plne odkázané výživou len

na svojich rodičov. Maloletý O. je vo veku, kedy rýchlo rastie a so zvyšujúcim sa vekom mu prirodzene vznikajú aj nové výdavky, ktoré v minulosti nemal (súvisiace so školou či voľnočasovými športovými a inými aktivitami primeranými veku dieťaťa). Zároveň nie je možné požadovať od matky, aby z vlastných prostriedkov pokrývala prevažnú časť sústavne sa zvyšujúcich nákladov na výživu maloletého O. a suplovala tak do istej miery vyživovaciu povinnosť otca, zvlášť, keď výlučne ona zabezpečuje dieťaťu aj osobnú starostlivosť, pretože otec sa s dieťaťom dlhodobo nestýka a nad rámec súdom určeného výživného mu neprispieva. ... otec uskutočnil koncom roka osobný výber 5.700 eur, teda čo je mesačne 475 eur. Navyše z nájmu 3 izieb (po zohľadnení, že jednu izbu užíva matka a jednu syn O.d) by mohol získať nájom 498 eure mesačne. ... Následne v odseku 21 odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol, že za základ výpočtu výživného vzal odvolací súd mesačný príjem otca vo výške 1.475 eur, pretože táto suma zodpovedá doplnenému dokazovaniu odvolacím súdom.

21. Otec na pojednávaní dňa 29.09.2023 na otázku súdu, aby ozrejmil, prečo pozastavil podnikateľskú činnosť a našiel si prácu ako skladník, uviedol, že táto pracovná pozícia ho zaujala, aj na vojne v r. 1990 - 1991 robil skladníka, má blízko k tejto činnosti. Následne uviedol, že počas skúšobnej doby si hľadá ale inú prácu, kde sú pracovné ponuky okolo 1.000 eur netto, pretože práca skladníka - obsluha vysokozdvížných vozíkov ho mentálne nenapĺňa, nevidí tam svoj rozvoj a rast. Následne vypovedal, že práce na trhu práce je dosť, treba si len vybrať. Na opakovanú výzvu súdu, aby ozrejmil, prečo teda pozastavil prevádzkovanie živnosti, otec zodpovedal: nie je to jasné? Živnosť som zastavoval kvôli väzbe, kvôli môjmu trestnému stíhaniu. Z potvrdenia Okresného úradu Trnava, odbor živnostenského podnikania zo dňa 03.07.2023 mal súd preukázané, že úrad prijal oznámenie o pozastavení prevádzkovania živnosti na dobu od 29.06.2023 do 31.12.2023. Keďže k prepusteniu otca z výkonu väzby došlo dňom 03.08.2023, bez podania obžaloby na súd v čase prejednávania návrhu otca na zníženie výživného, súd konanie otca ako aj jeho vysvetlenie posúdil ako účelové a nezrozumiteľné, keď otec má povinnosť počínať si tak, aby svojím konaním neohrozil výživu dieťaťa, vychádzajúc z tej skutočnosti, že záujem dieťaťa je záujmom prvoradým, ktorý je v každom prípade nadriadený záujmu povinného rodiča. Pohľadávka oprávneného maloletého dieťaťa je prednostnou pohľadávkou, ktorú si povinná osoba musí splniť skôr, než si bude plniť svoje ďalšie záväzky. Z uvedeného vyplýva, že súd pri určení výživného, ako aj pri rozhodovaní o zmene pôvodného rozhodnutia upravujúceho výšku výživného, musí prihliadnuť na to, či povinný neopustil pre neho vhodné zamestnanie poskytujúce mu väčší príjem, aby dosiahol zníženie vymeriavacieho základu, pretože takéto konanie nesmie povinnej osobe priniesť žiadne výhody a prospech, a tiež je povinnosťou súdu zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že by si povinný našiel zamestnanie s nízkym platom podobne v domnienke, že ho potom nemožno postihnúť. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Z uvedeného dôvodu dospel súd k záveru, že otec sa dobrovoľne a bez dôležitého dôvodu dočasne vzdal príjmu z podnikania. Zároveň však otec v čase rozhodovania súdu pracuje ako zamestnanec na pracovnej pozícii skladníka s príjmom 950 eur brutto a tvrdí, že si hľadá takú prácu, aby jeho čistý mesačný príjem bol 1.000 eur, teda príjem vyšší, než z akého vychádzal odvolací súd v čase rozhodovania dňa 03.05.2023 pod sp. zn. 26CoP/93/2022, keď odvolací súd mal za to, že je v možnostiach otca dosahovať príjem a) z podnikania v sume 975 eur netto (súčet príjmov otca 500 eur mesačne a 475 eur mesačne zohľadňujúc osobný výber otca z účtu dňa 31.12.2022 v sume 5.700 eur) a b) príjem z prenájmu 3 izieb v dome v sume 498 eur mesačne, ktorého sa otec úmyselne vzdal.

22. Z vykonaného dokazovania zisteného skutkového stavu tak dospel súd k záveru, že otec nepreukázal podstatnú zmenu zárobkových pomerov na jeho strane, keď výkon väzby nie je okolnosťou, na ktorú by súd mal prihliadnuť, táto okolnosť ani neexistovala v čase rozhodovania súdu vo veci samej; otec len dočasne pozastavil prevádzku živnosti a zároveň sa zamestnal ako zamestnanec, kde dosahuje a chce dosahovať zo zamestnania príjem obdobný ako dosahoval z podnikania, t. j. okolo 1.000 eur v čistom. Na strane matky a maloletého dieťaťa nedošlo od posledného rozhodovania súdu, t. j. odo dňa 03.05.2023 k žiadnej podstatnej zmene pomerov. Keďže otec neunesol bremeno tvrdenia podstatnej zmeny pomerov na jeho strane, súd návrh otca na zníženie výživného, určeného naposledy v sume 260 eur mesačne s účinnosťou od 16.11.2020, zamietol.

23. O nároku a výške trov konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok

na ich náhradu; účastníci o náhradu trov konania nežiadali, konanie je vecne oslobodené od platenia poplatkov a príp. trovy právneho zastúpenia (u matky) si v zmysle všeobecnej klauzuly mimosporového konania, od ktorej súd nevidel dôvod odkloniť sa, znáša každý z účastníkov sám, ostatní účastníci sa na ich úhrade nepodieľajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Trnava.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.